

خلاء مشاوره قبل از ازدواج در قانون حمایت خانواده

مدرس دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

مینو خاکی*

mkhaki4747@gmail.com

ایمیل نویسنده مسئول:

پذیرش: ۱۴۰۱/۰۷/۳۰

دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۲۴

فصلنامه علمی پژوهشی
خانواده درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۷۱۷-۲۴۳۰
<http://Aftj.ir>

دوره ۳ | شماره ۳ پیاپی ۱۲ | ۳۱۳-۳۲۱
پاییز ۱۴۰۱

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:
درون متن:

(خاکی، ۱۴۰۱)

در فهرست منابع:

خاکی، مینو. (۱۴۰۱). خلاء مشاوره قبل از ازدواج در قانون حمایت خانواده. فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی، ۳(۳) پیاپی ۱۲: ۳۱۳-۳۲۱.

چکیده

هدف: تلاش در جهت بهبود پایداری ازدواج دهه هاست که در جهت مشاوران خانواده و برنامه ریزان مسائل زنان و جوانان است؛ اما حمایت از خانواده نیازمند قانون گذاری ضابطه مند است. در این پژوهش، بررسی خلاء مشاوره قبل از ازدواج در قانون حمایت خانواده در دستور کار قرار گرفت. **روش پژوهش:** این پژوهش از نوع بنیادی- کاربردی بوده و به شیوه تحلیلی توصیفی انجام پذیرفت. از روش اطلاعات اسنادی- کتابخانه‌ای و ابزار یادداشت برداری برای گردآوری اطلاعات بهره گرفته شد. یافته‌ها: قانون حمایت از خانواده در سال ۱۳۹۱ تصویب شده و برای ابعاد مختلف خانواده، دستورالعمل‌های حقوقی خاصی را در نظر گرفته است. اما در برخی زمینه‌های مهم نیز این قانون به نظر با کاستی‌هایی روبرو است. **نتیجه‌گیری:** در مجموع با توجه به بررسی صورت گرفته در مفاد قانون حمایت از خانواده، به نظر می‌رسد که خلاء مشاوره‌های قبل از ازدواج در فروپاشی خانواده‌ها و افزایش آمار طلاق مشهود است.

کلیدواژه‌ها: مشاوره قبل از ازدواج، قانون، حمایت خانواده

مقدمه

ازدواج خوب و انتخاب همسر مناسب یکی از بزرگ‌ترین تصمیماتی می‌باشد که بیش‌تر افراد حداقل یک مرتبه، اتخاذ می‌کنند. چرا که زمانی که فرد ازدواج می‌کند، تمامی اهداف زندگی، روابط اجتماعی و خانوادگی فرد، تحت شعاع قرار می‌گیرند و دستخوش تغییر می‌شود (سلیمیان ریزی، ۱۴۰۱). امروزه راهکار قانونی در راستای جدایی زوجین، مراجعه به دادگاه خانواده می‌باشد که در نتیجه آن و با توجه به قوانین موضوعه حل اختلاف در دعاوی خانوادگی در بادی امر بر عهده نهاد داوری می‌باشد. قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱ بنا بر دستور شرع مقدس اسلام، ارجاع دعاوی طلاق به داوری را الزامی دانسته است. این الزام شرعی و قانونی به منظور ایجاد صلح و سازش بین زوجین متنازع و حمایت از کانون خانوادگی است که در شرف از هم گسیختگی می‌باشد (شریعت و صباحی، ۱۴۰۰). بررسی قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱ نشان می‌دهد که این قانون دارای نوآوری‌ها، ابتکارات و در عین حال کاستی‌هایی در زمینه‌های مختلف حقوق خانواده و رسیدگی به دعاوی خانوادگی می‌باشد. هرچند که به هر حال وجود این قانون و مقررات حمایتی ویژه‌ای که در زمینه زنان و کودکان دارد برای نظام حقوقی کشورمان پیشرفت عمده‌ای محسوب می‌گردد و باید مورد حمایت قرار گیرد (السان، نجفی زاده و لاوریان، ۱۳۹۶).

در مورد پاسداری از قداست خانواده باید گفت که یکی از اهداف مهم نظام و رهبری آن احیای قداست و ارزش واحد بنیادین جامعه یعنی خانواده بوده و هست. چنین هدف مهمی در حقیقت برگرفته از متن دین مبین اسلام است زیرا اسلام همواره تحکیم بنیان خانواده و حفظ قداست آن را متذکر شده است. در رابطه با حقوق خانواده و زوجین قوانین متعددی وجود دارد که از مهم‌ترین قوانین موجود در این زمینه می‌توان به قانون حمایت از خانواده مصوب سال ۱۳۹۱ نام برد. این حقوق جهت حمایت از خانواده مشتمل بر ۵۸ ماده می‌باشد که در هفت فصل تنظیم شده است (جعفری، ۱۳۹۴). قانون حمایت از خانواده در باب حقوق مالی و غیرمالی زوجه من جمله تعیین مهرالمثل و مهریه، نفقه، اجرت المثل، نخله و عسر و حرج در حمایت از حقوق زنان گام برداشته هر چند که در باب موضوع مهریه این قانون در صدد تعیین سقف خاصی برای مهریه برنیامده است و فقط تا میزان ۱۱۰ عدد سکه بهار آزادی و معادل آن امکان حبس زوج را مقرر نموده و مازاد بر آن امکان حبس منتفی گردیده است (حسین نژادی و کهنی، ۱۳۹۹). الزام به مشاوره پیش از ازدواج نیز از الزامات قانون حمایت از خانواده است. امروزه به دلایل مختلفی از جمله رشد علم و دانش و همچنین اثرات رسانه‌ها، این نقش از دوش خانواده‌ها برداشته شده و بر عهده مراکز مشاوره نهاد شده است و در همین راستا نهادهایی برای ارائه اطلاعات و مشاوره‌هایی به زوج‌های جوان تأسیس شده‌اند (حسن زاده، ۱۳۹۲). محققان روابط مدت‌هاست که عواملی را مطالعه کرده‌اند که باعث افزایش یا کاهش موفقیت در رابطه می‌شوند. حمایت اجتماعی و مشاوره قبل از ازدواج عواملی هستند که نشان داده‌اند رضایت از رابطه و موفقیت رابطه را افزایش می‌دهند. با این حال، اطلاعات کمی در مورد این که چگونه وضعیت روابط ممکن است بر نگرش نسبت به حمایت اجتماعی و مشاوره قبل از ازدواج تأثیر بگذارد، شناخته شده است (مک گی و همکاران، ۲۰۲۱). تعارضات زناشویی نقش اساسی و کلیدی در ناپایداری و عدم ثبات کانون خانواده بر عهده دارند (بی‌باک و همکاران، ۱۳۹۶). تعارض، نوعی کشمکش و درگیری است که در حقیقت بخش لاینفکی در روابط میان انسان‌ها محسوب می‌شود. البته میزان تعارضات و اختلافات به حد روابط و هوشیاری

طرفین بستگی دارد. علت تعارض میان افراد در هر رابطه می‌تواند به دلیل وجود تضاد علایق و سلیقه‌ها، تضاد میان اولویت‌های افراد، تضاد میان منافع و یا از نگاهی دیگر به دلیل حس امتیاز جویی، جاه طلبی، خودخواهی و خودبینی، برتری طلبی و از این دست عوامل در افراد می‌باشد (شجاعی و رحمان سرشت، ۱۳۹۵).

محققان روابط عواملی را بررسی کرده‌اند که هم به سلامت رابطه کمک می‌کنند و هم از آن برای سال‌های متمادی تأثیر می‌گذارند. به عنوان مثال، در حالی که زندگی مشترک به یک رفتار رابطه هنجاری تبدیل شده است، روابط مشترک اغلب کم‌تر پایدار هستند (روزنفلد و روسلر، ۲۰۱۹)؛ قانون حمایت از خانواده پس از فراز و نشیب زیاد، سرانجام در نخستین روز اسفند ماه ۹۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و به دنبال آن، نه روز بعد در شورای نگهبان طرح شد و به تأیید رسید تا با توجه زمان انتشار رسمی آن (۹۲/۱/۲۲) از تاریخ ۹۲/۲/۷ لازم الاجرا باشد، ولی نکته اینجاست که فصل هفتم این قانون، متضمن چند عنوان مجرمانه در رابطه با موضوع آن و قوانین دیگر است که عملاً مجازاتی برای آن تدارک دیده نشده است. یکی از مواردی که انتقاد بسیاری از افراد را در پی داشته، نبودن الزامی به مشاوره قبل از ازدواج در این قانون است. با وجود نوآورانه بودن موضوع پژوهش حاضر، در راستای پژوهش حاضر، چندین پژوهش انجام شده که به آن‌ها اشاره می‌شود. از آن جمله شریعت و صباحی (۱۴۰۰)، به نقش داوری در کاهش دعاوی خانوادگی با تأکید بر اسناد بین‌المللی، اشاره کرده و تأکید داشتند که اجرای صحیح داوری در دادگاه خانواده بر کاهش میزان طلاق موثر است. افزایش یا کاهش میزان طلاق با مقولات اصلی مربوط به موضوع داوری، در حوزه فردی (تخصص و مهارت داوران)، در حوزه اجتماعی (محیط داوری) و در حوزه حقوقی (تقدم و تاخر داوری) رابطه دارد؛ یعنی عدم تخصص و آگاهی و بصیرت داوران، محیط متشنج داوری در دادگاه و تقدم ثبت دادخواست طلاق بر داوری، موجب شده که نتایج مطلوبی از اجرای داوری میان زوجین به منظور حل و فصل اختلاف حاصل نشود. همچنین حسین نژاد و همکاران (۱۳۹۹)، نوآوری‌های قانون حمایت خانواده در حقوق و تکالیف زوجین، را بررسی کرده و بیان داشتند که بر طبق بررسی‌های صورت گرفته، یکی از موضوعات مهم موضوع الزام خاص بر ثبت نکاح و طلاق است که در ماده ۲۰ قانون جدید به صورت قاطع ثبت نکاح دائم (حتی در مورد نکاح موقت که پیش از این خیلی اختلاف نظر وجود داشت)، فسخ و انفساخ آن، طلاق، رجوع و اعلام بطلان نکاح یا طلاق را الزامی کرده یعنی قانونگذار به شائبه‌هایی که در قوانین قبلی وجود داشته پایان داده و این امر را اجباری کرده و برای عدم ثبت این‌ها ضمانت اجرای کیفری هم در نظر گرفته است و نیز حقوق و تکالیف متقابل زوجین من جمله حسن معاشرت، معاضدت و تشییع مبنای خانواده و موضوع چالش برانگیز حقوق و تکالیف زوجین در شروط ضمن عقد از جمله تغییرات اساسی حقوق و تکالیف مشترک زوجین در قانون می‌باشد. علاوه بر این فلاح و همکاران (۱۳۹۹)، به مسئله مهم تعادل حقوق زوج و زوجه در زمینه‌ی طلاق براساس قانون حمایت خانواده ۱۳۹۱ و ماده واحده پیشنهادی سال ۱۳۹۸، اشاره کرده و اظهار داشتند که درحالی‌که برخی بنا بر تفاوت‌های فطری مرد و زن و با تکیه بر استدلال احساسی بودن زن و در خطر افتادن نهاد خانواده، اصل عدالت را تفسیری دانسته و به ید مرد بودن حقی مثل حق طلاق را عین عدالت و عین تعادل حقوق زوجین قلمداد می‌نماید. پژوهش فلاح و همکاران (۱۳۹۹)، با هدف بازخوانی مفاهیم تعادل و تساوی مبنای تعادل در حقوق خانواده در نظام حقوقی کشور ایران به‌ویژه در جدیدترین مقررات قانونی باعنوان قانون حمایت خانواده انجام شد. بدین منظور کلیه کتب

و مقالات و لوایح قانونی که در این حوزه در فاصله سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۸ منتشر شده بود مورد بررسی قرار گرفت. همچنین پیش‌نویس لایحه پیشنهادی جدیدی که با عنوان ماده واحده پیشنهادی برای اصلاح ماده ۱۱۳۳ قانون مدنی، مبنی بر مقید و محدودسازی حق طلاق شوهر که از سال ۱۳۹۸ در کمیسیون لوایح هیات دولت در حال بررسی است، مورد نقد و بررسی قرار گرفت و محسنات و خطرات مقررهای قانونی در این زمینه بیان شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که در صورت تصویب نهایی لایحه مذکور، تحولی اساسی در حقوق زوجه ایجاد خواهد شد، طوری که ممکن است ماهیت ایقاعی طلاق را تحت تأثیر قرار دهد. در همین راستا هراتیان و همکاران (۱۳۹۹)، به شناسایی عوامل ثبات زناشویی در جامعه ایرانی-اسلامی، با استفاده از رویکرد فراترکیب‌پرداخته و به‌منظور گردآوری اطلاعات کلیه منابع پژوهشی که بین سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۸ انجام شده است، بررسی شد. از میان ۷۱۵۵ مقاله، ۱۴۴۲ پایان‌نامه و رساله و ۱۱ کتاب را شناسایی کرده، که از این تعداد ۱۱۶۰ مقاله، ۵۸۱ پایان‌نامه و رساله و ۳ کتاب به مرحله تجزیه و تحلیل وارد شد. نتایج نشان‌دهنده شناسایی ۶۷۸ کد در گام اول بود. با توجه به این کدها، در گام دوم تحلیل ۳۷ مفهوم شنایابی شد و از بین مفاهیم شناسایی شده، در گام نهایی ۷ مقوله استخراج گردید که عبارتند از: مطابقت‌های فردی، ویژگی‌های مربوط به فرد، ویژگی‌های فردی مختص به جنسیت، ویژگی‌های خانواده اصلی، ویژگی‌های دوستان و خویشان، ویژگی‌های مشترک رابطه همسری و ویژگی‌های ارتباطی مختص به جنسیت. در ادامه می‌توان بیان داشت که جعفری (۱۳۹۴)، به‌رویکرد قانون حمایت خانواده ۱۳۹۱ در کاهش جرایم خانواده، اشاره کرده و تأکید کردند که قانون حمایت از خانواده در دو جنبه عام (کاهش پرونده‌ها، حضانت اطفال و غیره) و خاص (پیشگیری از طلاق، تجدید دادرسی و غیره) در پیشگیری از جرایم خانواده نقش دارد. در نهایت خالقی نژاد و همکاران (۱۳۹۱)، نیازهای آموزشی در کلاس‌های مشاوره قبل از ازدواج، را بررسی کرده و بیان داشتند که با عنایت به نتایج حاصل از این پژوهش، نیاز فراوانی به اقدامات موثرتر و گسترده‌تر در جهت آموزش هر چه بهتر در مراکز مشاوره قبل از ازدواج احساس می‌گردد ایشان نتیجه‌گیری کردند که زوجین مایل هستند آموزش‌ها در زمینه قوانین اسلامی و حقوقی پررنگ‌تر شود. در میان پژوهش‌های خارجی نیز، مک‌گی و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی با طرح این سوال که کسانی که با هم زندگی می‌کنند در مورد حمایت اجتماعی و مشاوره قبل از ازدواج چه اعتقادی دارند؟، در یک تحلیل تطبیقی، بیان داشتند که این مطالعه با استفاده از لنز اکولوژی انسانی، رابطه بین وضعیت رابطه و نگرش به حمایت اجتماعی و مشاوره قبل از ازدواج را از یک نمونه ۳۸۵ نفری بررسی می‌کند. ایشان بیان داشتند که صاحب‌نظران، مشاوره پیش از ازدواج را بسیار مفید می‌دانند. جهت جلوگیری از نارضایتی‌های ناشی از عدم آشنایی با روحيات و خصوصیات اخلاقی طرفین در ازدواج، لازم است به بحث مشاوره پیش از ازدواج توجه ویژه‌ای شود. بنابراین به نظر می‌رسد قرار دادن قوانین مشخصی با هدف اجباری کردن مشاوره پیش از ازدواج ضروری باشد. بنابراین در این پژوهش به بررسی خلاء مشاوره قبل از ازدواج در قانون حمایت خانواده پرداخته شده و این پژوهش، به دنبال ارائه پاسخ به این سوال می‌باشد:

آیا خلاء مشاوره قبل از ازدواج در قانون حمایت خانواده وجود دارد یا خیر؟

روش پژوهش

این پژوهش از نوع بنیادی- کاربردی بوده و از روش تحلیلی- توصیفی برای تجزیه و تحلیل بهره می‌گیرد. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه قوانین موجود در زمینه مشاوره خانواده و مشاوره پیش از ازدواج، به ویژه مفاد قانون حمایت از خانواده مصوب ۱۳۹۱ می‌باشد. برای گردآوری اطلاعات از روش اسنادی- کتابخانه‌ای و ابزار یادداشت برداری و تهیه چک لیست استفاده می‌شود. در نهایت پس از گردآوری اطلاعات، با استفاده از توصیف قوانین و تحلیل کاربردهای آن و مقایسه با قوانین گذشته، به تحلیل یافته‌ها و نتیجه‌گیری پرداخته می‌شود.

یافته‌ها

حمایت خانواده و اهمیت و تاثیر گذاری نهاد خانواده در پیشرفت یک جامعه مسیله‌ای انکارناپذیر است. لذا لزوم توجه بیشتر به نهاد خانواده و ویژگی‌های خاص آن، این الزام را برای قانونگذاران جامعه به وجود آورده که به طور اختصاصی به نهاد خانواده پرداخته و با پیش‌بینی راهکارهای مناسب، تا حد امکان از گسسته شدن خانواده‌ها و طلاق در آن‌ها جلوگیری نموده و معضلات و مشکلات احتمالی را با کم‌ترین هزینه حل و فصل نماید (اسلامی و همکاران، ۱۳۹۶). وجود تعارضات در زندگی زناشویی امری کاملاً طبیعی به حساب می‌آید، و به خودی خود به عنوان یک عامل خطرناک برای رابطه میان زوجین شناخته نمی‌شود، اما کنترل این تعارضات بسیار مهم است. اگر زوجین قبل از ازدواج به مشاور مراجعه کنند، این امر به زندگی بهتر و دوام آن کمک شایانی خواهد کرد. مشاوره قبل از ازدواج به عنوان مهم‌ترین نکته‌ای است که به افراد کمک می‌کند واقع بینانه به ازدواج نگاه کنند و از هرگونه احساسات غیرعقلانی بپرهیزند؛ چراکه پایه و اساس ازدواج بر مبنای معیارهای عقلانی استوار است.

بر اساس آخرین اطلاعات مربوط به آمار طلاق در ایران مشخص شده است که آمار طلاق سیری صعودی دارد؛ مرور جدیدترین آمار ثبت احوال ایران نشان می‌دهد که میزان طلاق در پنج سال گذشته ۳۷٪ رشد داشته است و بیش‌ترین آن‌ها مربوط به زوج‌های زیر ۳۰ سال است. براساس آمار منتشرشده از سوی سازمان ثبت احوال کشور (۱۳۹۴) آمار طلاق کشور ایران در پنج سال (از سال ۱۳۸۹ تا سال ۱۳۹۴) به ترتیب رشد ۱/۹، ۴، ۵، ۳/۲ و ۶ درصدی داشته است. آمار سال ۱۳۹۴ طلاق در کشور نشان می‌دهد که ۲۳/۹٪ از ازدواج‌ها به طلاق منجر می‌شود (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵). این آمار در سال ۹۵ به ۲۵/۶٪ و در سال ۹۶ به ۲۸/۷٪ (۲۹/۲ طبق آمار بازبینی‌شده) رسید. (سازمان ثبت احوال، ۱۳۹۷). قابل تأمل است که براساس آمار سال ۹۶، ۱۹/۵٪ از طلاق‌ها در سال اول، ۴۱/۷٪ طلاق‌ها در ۴ سال اول و ۴۵٪ طلاق‌ها در ۵ سال اول زندگی مشترک اتفاق می‌افتد (سازمان ثبت احوال، ۱۳۹۷). تاکنون پژوهش‌های متعددی درباره مسائل حقوق خانواده صورت گرفته است و قانون‌گذار نیز در چند سال اخیر میل زیادی به ایجاد تحول در این زمینه داشته است. تصویب قوانین متعدد مانند قانون حمایت از خانواده شاهد مثالی برای این انگیزه و ایجاد تحول در مبنای حساس حقوق خانواده است (فلاح و همکاران، ۱۳۹۹).

نیاز به وابستگی یک انگیزش اساسی است که رفتار را برمی‌انگیزد و شناخت و هیجان را تحت تأثیر قرار می‌دهد و چنانچه این نیاز برآورده نشود، فرد را تا حد بیماری تضعیف خواهد کرد. بر حسب تئوری طرد اجتماعی^۱ بومستر و تاپس (۱۹۹۰) هنگامی که افراد با طرد مواجه شوند مضطرب خواهند شد که این خود به عواقب خطرناک روانی منجر می‌شود. ازدواج یک پیوند انسانی و الهی است که ضرورت آن چه از نظر علمی و چه از نظر مذهبی برکسی پوشیده نیست. ایجاد وابستگی بین زن و مرد، اثرات مطلوب انگیزشی برای تداوم زندگی و ارتقاء سطح شناخت آن‌ها از چگونگی این تداوم در مسیر صحیح و مثبت دارد. در واقع پیوند زناشویی موجب تشکیل یک گروه و ایجاد احساس وابستگی به این گروه می‌شود که این خود از اضطراب ناشی از طرد اجتماعی جلوگیری می‌کند. آشنایی زوجین به حقوق یکدیگر و ادای این حقوق نسبت به هم، موجب تقویت و استحکام این پیوند است به عبارت دیگر آگاهی دختر و پسر چه قبل و چه بعد از ازدواج با حقوقی که باید نسبت به طرفمقابل رعایت کند، از تنشهای آینده جلوگیری کرده، موجب افزایش مهرورزی و سعادت آنان می‌گردد. خوشبختانه در متون دینی بر ذی حقوق بودن زن در برابر شوهر و نیز شوهر در برابر زن بسیار تأکید شده است. حقوق اساسی و اصلی زن و مرد بر یکدیگر در امر ازدواج به چند قسم تقسیم می‌شود. از جمله این حقوق می‌توان به حقوق اخلاقی، حقوق پرورش اولاد، حقوق اقتصادی و حقوق جنسی اشاره کرد (فقیهی و غباری بناب، ۱۳۸۹).

نشان داده شده است که مشاوره قبل از ازدواج به ایجاد اثرات مثبت برای رابطه کمک می‌کند (فورمن، ۲۰۰۲؛ هریس و همکاران، ۲۰۱۹؛ استانلی و همکاران، ۲۰۰۶) علاوه بر این، حمایت ارائه شده توسط افراد نزدیک به رابطه، مانند خانواده و دوستان، می‌تواند به کاهش استرس و عوامل منفی محیطی کمک کند و به افزایش رفاه رابطه کمک کند (مرت، ۲۰۱۸).

کاهش اختلافات خانوادگی و جلوگیری از اتفاق افتادن طلاق در راس امر فرهنگی اجتماعی قرار داشته و الزام به مشاوره قبل از ازدواج نیز در همین راستا صورت می‌پذیرد. چرا که آموزش‌های قبل از ازدواج پایه و اساس پیشرفت رابطه زوج‌ها است (خالقی نژاد و همکاران، ۱۳۹۱).

بحث و نتیجه‌گیری

ازدواج یک پیوند مهم و پایداری آن تضمین‌کننده جامعه‌ای سالم است. در سالهای اخیر در کنار افزایش آمار طلاق، تلاش‌ها در جهت ارائه راهکارهای قانونی برای کاهش آمار طلاق و پایداری بیش‌تر خانواده شدت گرفته است. مرحله انتخاب همسر و افزایش دقت جوانان در این مرحله می‌تواند تضمین‌کننده پایداری ازدواج باشد. بسیاری از جوانان بدون شناخت کافی از روحیات یکدیگر متاهل می‌شوند. در چنین شرایطی پس از ازدواج و آشنا شدن با خصوصیات اخلاقی و ویژگی‌های شخصیتی طرف مقابل، ممکن است مایل به ادامه زندگی با زوج یا زوجه خود نباشند. در چنین شرایطی طلاق و بحران‌های پس از آن در پیش روی جوانان قرار دارد. به ویژه اگر ازدواج منجر به تولد فرزندی شده باشد، تبعات این طلاق بسیار وسیع خواهد بود. در مجموع باید توجه داشت که بسیاری از ازدواج‌ها به سبب نبود آگاهی و عدم تناسب زوجین و شرایط به وجود آمده از آن با شکست مواجه می‌شوند که در برخی از این موارد مشاوره‌های پیش از ازدواج کمک

¹ Social Exclusion

شایانی در ممانعت از بروز چنین مسائلی می‌کند. با توجه به خلاء احساس شده در قانون حمایت خانواده، لازم است در جهت گنجاندن مفاد قانونی مرتبط با الزام به مشاوره پیش از ازدواج اقدام به عمل آید. مشاوره قبل از ازدواج بر شناخت بیشتر دختر و پسر خواهان ازدواج با یکدیگر شده و البته باید به گونه‌ای الزام به انجام مشاوره قبل از ازدواج در قانون قرار گیرد که خانواده‌ها و مجریان قانون، تنها به دنبال گذراندن دوره نباشند و تا حدودی دوره مشاوره الزامی دستاوردهای واقعی برای متقاضیان ازدواج به همراه داشته باشد و در کنار مشاور ژنتیک و مشاوره جنسی قرار گیرد. به گونه‌ای که نگاه فرد به ازدواج را به چالش کشیده و فرد را در گرفتن تصمیم نهایی یاری نماید.

موازین اخلاقی

در این پژوهش موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. با توجه به شرایط و زمان تکمیل پرسشنامه‌ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال‌ها، شرکت‌کنندگان در مورد خروج از پژوهش مختار بودند. پس از اتمام پژوهش گروه گواه نیز تحت مداخله قرار گرفتند.

سپاس‌گزاری

نویسندگان پژوهش حاضر بر خود لازم دانستند که از کلیه افرادی که در پژوهش یاری نمودند، کمال تشکر و سپاس خود را ابراز نمایند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسنده، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- اسلامی، پیمان، و راعی، مسعود، و عبداللهی، محمدجواد. (۱۳۹۶). بررسی نقش قانون حمایت خانواده در طلاق زوجین. *چهارمین همایش ملی حقوق ارزیابی کارآمدی قانون در نظام جمهوری اسلامی ایران*، میبد.
- السان، مصطفی، نجفی زاده، لیلیا، و لاوریان، ملیحه. (۱۳۹۶). نوآوری‌ها و کاستی‌های «قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱» در قلمرو اصول و تشریفات دادرسی. *فصلنامه قضاوت*، ۱۷(۹۰): ۱۴۳-۱۶۰.
- بی‌باک، فرشید، پورمعروف، محمد، نجاری، مسعود، و مولانایی، گلاره. (۱۳۹۶). نقش مشاوره بر کاهش تعارضات زناشویی. *نخستین همایش پژوهش در روانشناسی و علوم رفتاری ایران*، تهران.
- حسن زاده صالح. (۱۳۹۲). عوامل تحکیم خانواده در فرهنگ اسلامی، پژوهشنامه معارف قرآنی، ۴(۱۵): ۴۵-۶۸
- حسین نژادی، آناهیتا، و کهنی، محمود. (۱۳۹۹). بررسی نوآوری‌های قانون حمایت خانواده در حقوق و تکالیف زوجین. *کنفرانس بین‌المللی فقه، حقوق و پژوهش‌های دینی*.
- خالقی نژاد، خلیل، دقیق بین، احمد، و مسلمی، لیلیا. (۱۳۹۱). بررسی نیازهای آموزشی در کلاس‌های مشاوره قبل از ازدواج. *نسیم تندرستی (سلامت خانواده)*، ۱۱(۱): ۳۶-۴۰.
- جعفری، فاطمه. (۱۳۹۴). رویکرد قانون حمایت خانواده ۱۳۹۱ در کاهش جرایم خانواده. *کنفرانس جهانی افق‌های نوین در علوم انسانی، آینده پژوهی و توانمندسازی، شیراز*.

سلیمیان ریزی، سید مهدی. (۱۴۰۱). اهمیت مشاوره در ازدواج و تشکیل خانواده برای جوانان. هشتمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم تربیتی، روانشناسی و مشاوره ایران، تهران. شجاعی، محمد حسی، و رحمان سرشت، حسین. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر نوع دوستی و تعارض در رابطه بر قابلیت یادگیری سازمانی در کارکنان دانشگاه علامه طباطبائی. پژوهش‌های رهبری و مدیریت آموزشی، ۳(۱۰): ۸۷-۱۱۱.

شریعت کرمانی، علی، و صباحی گراغانی، مریم. (۱۴۰۰). نقش داوری در کاهش دعاوی خانوادگی با تأکید بر اسناد بین‌المللی. مطالعات بین‌المللی پلیس، ۱۲(۴۵): ۱۸۴-۲۰۵.

فلاح، علی، و صفایی، سید حسین. (۱۴۰۰). تعادل حقوق زوج و زوجه در زمینه‌ی طلاق براساس قانون حمایت خانواده ۱۳۹۱ و ماده واحده پیشنهادی سال ۱۳۹۸. پژوهشنامه اسلامی زنان و خانواده، ۸(۱): ۳۳-۵۳.

فقیهی، علی نقی، و غباری بناب، باقر. (۱۳۸۴). مشاوره قبل از ازدواج و زمینه‌های روانشناختی حقوق جنسی زوجین مبتنی بر متون حدیثی. دومین کنگره سراسری خانواده و مشکلات جنسی، تهران.

References

- McGhee, Jennifer, Brandon Burr, Allison Vanrosendale, and Deisy Figueroa. 2021. "What Do Those Cohabiting Believe about Relationship Social Support and Premarital Counseling? A Comparative Analysis" *Social Sciences*, 10(5): 183.
- Mert, Abdullah. 2018. The predictive role of values and perceived social support variables in marital adjustment. *Universal Journal of Educational Research*, 6: 1192-98.
- Rosenfeld, Michael J., and Katharina Roesler. 2019. Cohabitation experience and cohabitation's association with marital dissolution. *Journal of Marriage and Family*, 81: 42-58.

Gap of premarital counseling in family support law

Mino. Khaki^{1*}

Abstract

Aim: The effort to improve the stability of marriage for decades is aimed at family counselors and planners of women and youth issues; but family support requires a regulated legislation. In this research, the examination of premarital counseling gap in the family support law was put on the agenda. **method:** This research is fundamental-applied and was carried out in a descriptive analytical way. Documentary-library information method and note-taking tool were used to collect information. Findings: The Family Protection Law was approved in 2011 and it has considered specific legal instructions for different aspects of the family. But in some important areas, this law seems to have shortcomings. **Conclusion:** In general, according to the study of the provisions of the Family Protection Law, it seems that the void of pre-marriage counseling is evident in the collapse of families and the increase in the number of divorces. it seems that the void of pre-marriage counseling is evident in the collapse of families and the increase in the number of divorces.

Keywords: *Premarital counseling, Law, Family support.*

1. ***Corresponding Author:** Lecturer at Farhangian University, Tehran, Iran.
Email: mkhaki4747@gmail.com